

**Západočeská univerzita v Plzni
Ústav umění a designu**

Bakalářská práce

SOULAD/HARMONIE

Emília Suchnová

Plzeň 2012

**Západočeská univerzita v Plzni
Ústav umění a designu**

**Oddělení výtvarného umění
Studijní program Design
Studijní obor Design kovu a šperku**

Bakalářská práce

SOULAD/HARMONIE

Emília Suchnová

Vedoucí práce: Petr Vogel, M. A.

Plzeň 2012

Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2012

.....

podpis autora

ZADÁNÍ

OBSAH

1. MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE

2. TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY

2.1 stručná charakteristika

2.2 důvod volby tématu

2.3 harmonie obecně

2.3 vlastní vnímání harmonie

3. CÍL PRÁCE

4. PROCES PŘÍPRAVY

4.1 fólie

4.2 příprava lístků

4.3 drát

5. PROCES TVORBY

5.1 řetízky

5.1.1 řetízek Schody

5.1.2 řetízek Schody do prostoru

5.1.3 řetízky s trojúhelníky

5.1.4 řetízek Vlna

5.1.5 Velké čtverce

5.2 Hnízdo

5.3 Růže

6. TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKA

6.1 tisk

6.2 řezání fólie

6.3 vysekávání otvorů

7. POPIS DÍLA

8. PŘÍNOS PRÁCE PRO DANÝ OBOR

9. SILNÉ STRÁNKY

10. SLABÉ STRÁNKY

11. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

a) Knižní literatura

b) Internetové zdroje

12. RESUMÉ

13. SEZNAM PŘÍLOH

1. MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE

Během třech let studia oboru Design kovu a šperku jsem se seznámila s mnoha zlatnickými technikami, materiály a přístupy technologického zpracování. V rámci praktického výcviku jsem vytvářela šperky mnoha forem s různými materiálovými specifiky. Mou snahou je spojení přirozeného výtvarného vyjádření, jímž je u mě malba, kresba a grafika s nově objevovaným světem šperku a jeho nepřebornými možnostmi. Ve všech pracích vyjadřuji svůj vnitřní postoj k problémům společnosti, nebo reaguji na podněty, které ovlivňují zásadním způsobem můj život.

V rámci mé první klauzurní práce vznikl prsten pro pokojskou. Vytvořila jsem sadu prstenů namalovaných na pryžových rukavicích určených k úklidu toalet hotelových pokojů. Mým záměrem bylo vyrovnání vztahu ženskostí obou dam, jak ubytované, tak její pokojské. Další klauzuru jsem nazvala „Nesplývej“. K vyjádření nutnosti nebýt pouze slepou figurkou v ruce mocnějších a výpovědi o vlivu společnosti na jednotlivce mi posloužil ornament zámkové dlažby cizelovaný na měděných brožích a náušnicích. V projektu, ke kterému se ve své bakalářské práci vracím, nazvaném „Zelí krásné, zelí méé...“, jsem pracovala s náhrdelníkem z prořezávaného kartonu a jeho vrženými stíny na tělo. Určitým způsobem se tak dotýkám tématu neobyčejné krásy v obyčejných věcech. Druhý ročník jsem ukončila prací na téma „Na stole“. Pracovala jsem s dýhou dvou barev, prořezávanou a vrstvenou do tvaru půdorysu kopce, na kterém jsem se vdávala. Vytvořila jsem tácek na snubní prsteny pro samotný obřad. Byla to reakce na můj vztah k danému

místu a na zlom v mém životě, který měl na půl roku mé práce ve škole zásadní vliv.

Po celou dobu studia si pro realizaci svých šperků vybírám techniky a materiály, které jsem schopná řemeslně zpracovávat sama, bez pomoci dalších řemeslníků, či realizačních firem.

2. TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY

2.1 STRUČNÁ CHARAKTERISTIKA PROJEKTU

Tématem mé závěrečné práce oboru Design kovu a šperku je Soulad/harmonie. Prezentuji zde osm náhrdelníků a pět broží vytvořených kombinacemi nerezové oceli nebo stříbra s lístky různých tvarů vyrobených technikou nepřímého tisku z výšky na průhlednou fólii a pauzovací papír. Téma jsem uchopila dvěma způsoby. Šperky každého ze způsobů vznikly na základě jiného impulzu.

Jedním z podnětů pro první formu byla má klauzurní práce z předchozího roku. V ní pracuji s tiskem struktury proříznuté hlávky zelí na textil nebo pokožku a náhrdelníkem z prořezávaného kartonu a jeho stíny vrženými přímo na tělo. Zobrazováním krásy pomíjivého na tuto práci navazuji. Před rokem jsem pracovala se strukturou zelí v řezu hlávkou, teď otiskuji žilkování jednotlivých listů na jejich povrchu.

V druhé části pracuji s okvětními lístky růže. Jedná se o otisky struktury a také zde prezentuji odlišný úhel pohledu na předmět. Podnět pro práci s růží mi dala pasáž z knihy *Mnich, který prodal své Ferrari*.¹

V této teoretické části vysvětluji souvislosti, které vedly k výběru a výsledné formě objektů.

---

¹ Sharma R. S.: *Mnich, který prodal své ferrari*, Praha 2009

2.2 DŮVOD VOLBY TÉMATU

Při výběru tématu, který se stane mou poslední výpovědí na této škole, jsem si byla vědoma, že budu muset sáhnout do svého soukromí a otevřít své nitro. Není mi vlastní odkrývat svůj niterný život a dávat své pocity příliš znát. Je mou přirozeností vyhýbat se situacím, které to ode mne vyžadují. Nicméně pro vysvětlení záměru práce a objasnění motivace je osobní výpověď směřovaná z nitra směrem k neznámému diváku téměř nutností. Hledala jsem téma, které mi bude natolik blízké, abych se dokázala přirozeně a nenuceně vyjádřit. Téma harmonie jsem si vybrala, protože hledání souladu, nalézání a skládání prvků, které ho utvářejí, je v tuto chvíli zásadním tématem v mém vlastním životě. Je to téma nejenom mé bakalářské práce, je to námět ke studiu na celý život. Nalezení způsobu a smyslu bytí, harmonie, vnímám jako cíl, ke kterému bych chtěla na své cestě dojít.

2.3 HARMONIE OBECNĚ

Ve slovníku cizích slov je harmonie vykládána jako soulad, vyrovnanost, úměrnost či proporcionalita. Souzvuková složka hudebního projevu tvořící s melodií a rytmem jeho základní prvky. Je to připodobnění samohlásky jedné slabiky samohlásce předcházející slabiky, zvl. samohlásek předních a zadních, vyskytující se v ugrofinských, uralských a altajských jazycích.²

---

² http://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/hledat?typ_hledani=prefix&cizi_slovo=harmonie

2.4 VLASTNÍ VNÍMÁNÍ HARMONIE

Jedním ze způsobů mého vnímání souladu je skrze přírodu. Pobyt v přírodě pro mě znamená útěk do mé reality. V přírodě nalézám opravdovost a upřímnost. Příroda je pro mě ryzím zhmotněním krásy a dokonalosti.

Ve chvílích, kdy mohu „opustit tento svět“ a vydávám se do hloubi lesa, mám pocit sounáležitosti se vším živým i neživým kolem. Pokud mohu vnímat poryvy větru, nebo slyšet praskání šišek v letních paprscích slunce, nechat na sebe sahat stébla trávy, či cítit rostoucí houby, dostávám se do stavu naprostého splynutí. Moje mysl se zklidňuje a já se dokážu oprostít od malicherností světa tam... jinde... Příroda je pro můj život nepostradatelná a jsem si vědoma toho, že se pod všemi mými podobami - maskami, které na sebe ve škole, práci a městě беру, skrývá moje opravdová přirozenost. Ta se dává poznat až ve chvíli, kdy jsem obklopena symfonií barev květů a souzvukem smrků s borovicemi. Klid a pokoj, do kterého se dostávám, je jedno z mých uchopení harmonie.

3. ZÁMĚR, CÍL PRÁCE

Ve svém výroku Alfons Mucha vystihuje stav, do kterého se dostáváme, ucítíme-li nesrovnalost v principech, na které jsme zvyklí. Přirozenost a krásu vzájemných vztahů vnímáme, až v okamžiku, kdy přestávají fungovat.

„Viditelná příroda obklopuje nás bohatými a harmonickými formami. Nádherná báseň lidského těla, i těl zvířecích, a hudba čar i barev, vycházející z květin, listů a plodů, vychovávají naše oči a náš vkus. Oko si velmi rychle zvyká na to, co vidí nejčastěji, a je tomu tak i s harmonií proporcí viděných kolem nás v živoucí přírodě. Kultivované oko hledá dychtivě tuto harmonii a shledává ji příjemnou; ale na druhé straně, když se naruší tyto navyklé vjemy, pocítí se únava, a to se přenáší do vědomí jako nelibost.“³

Alfons Mucha

Vztah k přírodě byl v mé práci směrodatný. Dalším z faktorů předurčujících formu byla touha navázat na techniku a myšlenkovou podstatu práce z předchozího roku.

Poslední věta této obhajoby zněla: „Chtěla jsem poukázat na skrytou krásu věcí, kterými se běžně obklopujeme, a která nám může utéct pouhou změnou směru řezu.“

Tehdy jsem pracovala s ornamentem, který se ukázal až po rozkrojení hlávky zelí. Mým záměrem bylo poukázat na skryté krásy

---

³ Lamač, M.: *Myšlenky moderních malířů /Od Cézanna po Dalího/*, Praha 1989.

přírody, na skutečnosti, které se pro nás stávají samozřejmostí, na věci, které každodenně přecházíme bez zastavení.

Na tuto myšlenku navazují prezentovanou prací s otisky listů. Pomyslnými otisky, které listy zanechávají na povrchu naší země poté, co na něj dopadnou nebo otisky ve větru, který se do listů opírá, když jsou ještě pevně spjaty s větví. Stejně jako po nás zůstávají na zemi otisky bot či otisky prstů, po listech zůstává otisk jejich života... My je vidět nemusíme, můžeme si je ale všude kolem představit. Můžeme je cítit. Jsou různě velké, mají různou intenzitu, podle toho, v jaké fázi života lístek byl, když k otisku došlo. Takové otisky jsem znázornila na svých náhrdelnících. Tím byl daný i materiál lístků – průhledná fólie. Mým záměrem bylo znázornění samotného otisku na zdánlivě neviditelném podkladu.

Ve svých listových náhrdelnících poukazují na koloběh bytí. Listy jsou spojovány v nekonečný řetěz. Použila jsem motiv kruhu jako symbolu dokonalosti, absolutna, času, nekonečna a opakování se života a smrti. Mé listy se opakují v kruhu, ubírají na intenzitě, až se nakonec úplně ztratí, aby se po chvíli opět objevili jako připomínka onoho koloběhu života. Pro mě jsou tyto náhrdelníky zhmotněním faktu, že jedinec musí zemřít, zetlít, aby se další mohl narodit.

Růže je dalším způsobem mého vyjádření harmonie. V náhrdelníku a brožích reaguji na důležitost vědomého ovládnutí vlastní mysli. Jedná se o techniku, která je v knize Mnich, který prodal své ferrari, nazvaná Srdce růže. Základem tohoto cvičení je naučit se soustředit na jednu věc. Denně mi hlavou projdou stovky myšlenek, neumím se dlouho soustředit a je pro mě těžké žít bez

spěchu a stresu, dokázat se zastavit. V knize se mluví o soustředění se na střed květu růže, zastavení se během nabitého dne a uklidnění bouřlivě pobíhajících myšlenek. Tento způsob trénování mysli mě oslovil a věřím, že mi pomáhá na cestě k hledání klidu a životní harmonie.

4. PROCES PŘÍPRAVY

4.1 FÓLIE

Při navrhování formy šperků jsem chtěla zůstat věrná původní myšlence o použití průhledné fólie jako nosiče otisků. Tento materiál jsem si zvolila jako sjednocující prvek celé práce a záměrně jsem ho použila ve všech typech náhrdelníků.

Nejprve jsem použila laminovací fólii. Je to čirá polyesterová fólie určená pro laminaci za tepla do všech druhů stolních laminátorů. Laminovací fólie chrání dokumenty proti vlhku, prachu, znečištění a zabrání případnému zásahu do obsahu dokumentů. Laminování fotografií zlepší jejich barevnost, nezanechává stopy.⁴ Potřebovala jsem jednoduchý způsob, kterým lístek k drátku připevním a zatavení dvou plošek, mezi kterými drátek procházel, k sobě žehličkou se zdál být dobrou metodou. Je to dvojlist, do kterého se vkládá papír, jež má být zataven. Já jsem využívala vnitřní stranu dvojlistu, ta je matná a má strukturovaný povrch, na který se výborně tiskne. Bylo ale technicky náročné vytvořit čisté spoje. Pokud byla žehlička moc horká, lístky se zkroutily a jakmile jsem zatavovala tmavé lístky, na kterých bylo větší množství barvy, fólie ztrácela svou schopnost spojit se. Lístky také neměly dostatečný pohyb a působily spíše jako praporky. Laminovací fólie se mi jako materiál velmi zalíbil. Ve chvíli, kdy jsem z ní nařezala lístky, byly z jedné strany lesklé a z druhé matné. Dokáží se na sluníčku třpytit.

---

⁴ <http://www.em-shop.cz/p-10557/gmpme-laminovaci-folie-54x86-mm-100ks-2x-125mic-leskla-gmlf5486-125.html>

4.2 PŘÍPRAVA LÍSTKŮ

Fólii jsem použila jako nosič otisků listů. Strukturu je na fólii přenášena pomocí techniky nepřímého tisku z výšky, který popisují níže. Potom jsem si za pomoci lámacího nože a rotačního řezáku připravila čtvercové lístky několika rozměrů ve velké škále intenzity.

Obr. č. 1

Výsečnickem jsem vyrobila řadu listů kruhového tvaru a doprostřed každého z nich vysekala otvory velké jeden milimetr, které budu sloužit k navlékání na drát. Lístky o průměru čtyř centimetrů jsem vyřezávala kružítkovým řezákem.

4.3 DRÁT

Vlastnosti drátu, který bude tvořit konstrukci náhrdelníků, musely korespondovat s lehkostí, ladností a nenásilností lístečků. Vyzkoušela jsem kombinaci různých barev a tvrdostí. Nejlépe mi vyhovoval drát stříbrné barvy. Na články řetízků jsem použila tvrdý dentální drát z nerezové oceli prodáváný pod názvem Osteofix o průměru 0,3mm. Ten je vyroben z chrom-nikl-molybdenové oceli stabilizované titanem. Jeho chemické složení zajišťuje vynikající antikoroziční vlastnosti a vysokou plasticitu (tvárnost). Nemá karcinogenní ani jiné toxické účinky a nebyly prokázány alergické reakce. Používá se ve stomatologii i chirurgii (např. na implantáty, fixaci kostí, šití šlach atp.)⁵

Je to slabý drátek, který je zároveň dost tvrdý na to, aby si udržel svůj tvar při větším zatížení spojeným s nošením řetízků – například v tahu. Tento drát lze koupit ve specializovaných prodejnách se zdravotnickými a dentálními pomůckami a materiály. V současné době je Osteofix pro svou antialergenost oblíbeným produktem i v „hobby“ prodejnách bižuterních komponentů.

Na náhrdelník, který má pracovní název „Hnízdo“, jsem použila stříbrný drát o průměru 0,18 mm. Práce s ním byla náročná na opatrnost. Je měkký a snadno se zacuchává. Lze jej koupit v prodejně Safina, kde prodávají i vykupují drahé kovy. Požadovanou tloušťku drátu si můžeme upravit sami pomocí průvlaku.

Na konstrukci broží růže jsem použila nerezový drát o průměru 0,6 milimetru. Práce s ním je specifická v jeho tvrdosti. Je náročnější

---

⁵ <http://www.tepanysperk.cz/products/osteofix-0-7-tvrdy-5m/>

ve tvarování do požadovaného tvaru. Svou podobu si však velmi dobře drží a odolává i většímu mechanickému tlaku. Tento nerezový drát různých průměrů a stupňů tvrdostí, je možné zakoupit v běžných železářstvích.

Při výrobě náhrdelníku „Růže“ bylo důležité zvolit materiál, který nebude odpoutávat pozornost od červených lístků. Záměr pro realizaci náhrdelníku spočívá v soustředění se na jeden bod. Pro podpoření této myšlenky jsem použila průhledný a světle červený vlasec, kterému na první pohled nevěnujeme příliš pozornosti, svou technickou funkci v nosnosti však plní dobře. Ten jsem pořídila v rybářských potřebách. Vyzkoušela jsem několik šířek a nejlépe použitelný byl vlasec o průměru 0,38mm, který vyhovoval mému požadavku s ohledem na pevnost a materiálovou paměť požadovaného tvaru.

5. PROCES TVORBY

5.1 ŘETÍZKY

Řetízky se skládají z drátěných článků, na kterých jsou navléknuty lístky fólie a dohromady je spojují očka. Spojení článku a lístku může představovat samotnou plochu listu v podobě fólie a stonku znázorněného drátkem. Vytvořila jsem 5 tvarově odlišných řetězů, z nichž každý tvar má pro mě svůj význam.

5.1.1 ŘETÍZEK SCHODY

Jako první vznikl řetízek se články ve tvaru schodů. Lístky tohoto náhrdelníku mají rozměr čtverce o straně jednoho centimetru a jsou řazené podle intenzity otisku. Jeden „schod“ tvoří na začátku očko, delší strana dlouhá jeden centimetr, kratší část kolmá na předchozí měří 5 milimetrů a opět strana dlouhá jeden centimetr kolmá na krátkou, na konci s očkem.

Po spojení dílků do řetězu, vytvářejí pomyslné schody. Pro mě jsou schody jedním ze symbolů znamenajících stoupání k cíli. Umocňují také gradaci barevné intenzity. Řetízek je dlouhý čtyři metry. Lze ho ovinout několikrát kolem krku a vytvořit tak kompaktní svazek, anebo je možné nechat viset dlouhé otáčky a umožnit mu pohybovat se po těle.

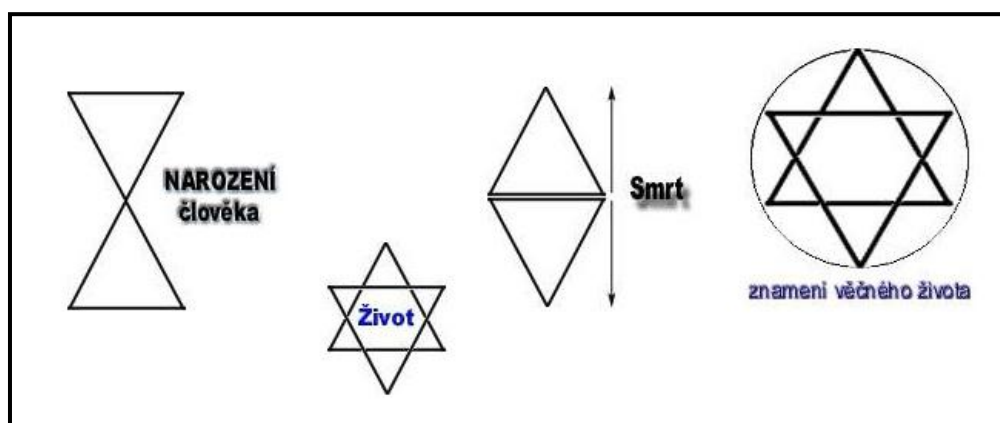
5.1.2 ŘETÍZEK SCHODY DO PROSTORU

Tento tvar vychází z konstrukce schodů a má o jeden rozměr navíc. Vystupuje do prostoru a lístky na něm navlečené mají větší volnost pohybu. Při manipulaci s řetízkiem se třepetají. Lístky mají rozměry čtverce o délce strany 8 milimetrů. Náhrdelník je dlouhý

přibližně 55 centimetrů. Visí-li řetěz svise dolů, při pohledu shora připomíná spirálu.

5.1.3 ŘETÍZEK S TROJÚHELNÍKY

K výrobě článků dalšího z řetízků jsem využila třech stejně dlouhých stran trojúhelníku. Jednu z nich jsem vyhnula z plochy tak, abych vytvořila základnu a vznikl pomyslný trojboký jehlan, který v jakémkoli směru na podložce vyrůstá do prostoru. Jednotlivé dílky mají své lístečky a jsou opatřeny na obou koncích očky, jejichž pomocí se spojují v řetěz. Lístky jsou opět ve tvaru čtverce, tentokrát o velikosti strany 12 milimetrů.

Obr. č. 2

Prakticky celý náš vesmír je postaven na principu tří. [4] Trojúhelník často představuje základní trojice: začátek, střed, konec nebo zrození, život, smrt či křesťanského Otce, Syna, Ducha Svatého apod.

Pokud propleteme dva trojúhelníky, vytvoří tzv. Šalamounovu pečeť. Symbol nerozpojitelné jednoty nebe a země. Často je používána jako ochrana proti ohni. Postavíme-li trojúhelník na jeden vrchol, označuje Měsíc a ženskou tvůrčí sílu. Je také symbolem pro

vodu a introvertní povahy. Stojí-li trojúhelník na základně, představuje Slunce a touhu po nebeském a božském. Znamená také plamen, extrovertní povahu a mužskou tvůrčí sílu. Mocná pyramida spojuje v prostorovém vyjádření čtverec a trojúhelník. Pyramidy vytvářejí ideální podmínky pro fyzickou i duchovní regeneraci.⁶

Řetízek s trojúhelníky je pro mne další malou připomínkou souladu, který ve vesmíru funguje, aniž bychom ho mohli jakkoliv ovlivnit.

5.1.4 ŘETÍZEK VLNA

Jako čtvrté v pořadí vznikly články ve tvaru vlnky. Je to první oblý tvar v mé práci a používám k němu kruhové lístky. Lístky mají průměr 9,5 milimetrů a vysekávala jsem je výsečником. Tvar řetězení představuje sinusoidu, může být vnímán i jako plynutí vlny. Sinusoida graficky zaznamenává průběh periodického děje. Děje, který se po nějakém čase neustále opakuje a nikdy neskončí.⁷

Pro mě je symbolickým zobrazením nekonečna. Jedná se o přetvořenou osmičku, je to její polovina – od vrcholu k vrcholu. Nekonečno je něco, co nekončí a nezačíná. Osmičky jsou spojeny v kruh a ten také nezačíná a nekončí. Tento řetízek také vnímám jako připomenutí koloběhu bytí ve své podstatě.

---

⁶ <http://www.magic.wbs.cz/Magicke-symboly.html>

⁷ http://cs.wikipedia.org/wiki/Periodick%C3%BD_d%C4%9Bj

5.1.5 VELKÉ ČTVERCE

Na malých vyřezávaných čtverečcích není dostatečně čitelná struktura listu. Chtěla jsem vyzkoušet větší plochu, na které by bylo žilkování výraznější. Náhrdelník má jednoduchou konstrukci rovných tyček s očky. Velké plochy fólie jsou prohnuté a vystupují do prostoru. Náhrdelník je výrazný, svou konstrukcí je však nejčistší a nejvíce zjednodušený.

5.2 HNÍZDO

Prvním krokem ke vzniku náhrdelníku s názvem „Hnízdo“ bylo drátek očistit jemnou ocelovou vatou, aby získal lesk. Drátek, stejně jako hotový náhrdelník, uchovávám navinutý na špulce, aby se nezamotal. Lístky jsou nařezány na velikost osm krát dvacet milimetrů. V polovině dlouhé strany je fólie přehnutá a kolmo na krátkou stranu v jejích třetinách je přehyb dvakrát proříznut. Průřezy jsou tři milimetry dlouhé a slouží k navlékání na vodící drát. Náhrdelník není nutné ovíjet kolem krku celý. Jeho variabilita závisí pouze na individuální tvořivosti jeho nositele. Lze ovinout jen část a je možné zvolit libovolně veliké otáčky. Šperk je dlouhý 120 metrů a obsahuje přibližně 2400 lístečků.

Obr. č. 3

5.3 RŮŽE

Základním prvkem náhrdelníků i broží jsou kruhové lístky o průměru čtyři centimetry. Tato kolečka jsem vyřezávala pomocí posuvného řezacího kružítko z fólie a z pauzovacího papíru, které byly potištěné stejnou technikou ručního tisku jako předchozí náhrdelníky.

Na brože jsem použila nerezový drát o průměru 0,6 milimetru. Jsou vyrobené na jednoduchém principu jedné nebo dvou jehel, které se svisle vpichují do oděvu. Použila jsem jednoduchých konstrukcí, na kterých jsou navléknuty červené lístky opět podle intenzity. Aby jednotlivá kolečka nevypadla, použila jsem malé kousky bužírek jako zarážek. Ve dvou brožích jsou lístky řazené od nejtmavších po světlé a zpět. Jejich dvě pohledové strany jsou červené. Působí tmavěji. Zbylé tři brože jsou řazené opačným způsobem a celkově působí světleji a jemněji.

Náhrdelníky jsou vytvořeny navlečením lístků na vlasec. Na nich jsou lístky řazené stejným způsobem jako u broží. V prvním náhrdelníku jsem použila průhledný vlasec. Náhrdelník nemá klasické zapínání. Vlasec s lístky pohromadě drží vlastní váha listů. Vlasec kolem krku tvoří dvě otáčky, které se potkávají v otvoru skrz všechny lístky. Velikost otáček se reguluje volnými konci, které visí z kompaktního celku lístků dolů. Kolečka ve druhém náhrdelníku jsou navlečeny na červeném vlasci. Ten tvoří jednu otáčku. Využila jsem tři centimetry dlouhý kousek bužírky, skrz kterou jsou provlečeny oba konce vlasce, každý z jiné strany. Na koncích jsem vytvořila zarážky v podobě zataveného vlasce do tvaru kuliček, které bužírkou neprojdou. Lze tak jednoduše měnit délku náhrdelníku.

6. TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKA

6.1 TISK

Vyzkoušela jsem několik způsobů přenášení struktury listů zelí na podložku. Jako první se nabízel přímý tisk z výšky. Jedná se patrně o nejstarší způsob provedení grafického díla. Princip spočívá v tom, že z tiskové plochy matrice z měkčího materiálu (dřeva, linolea atp.) jsou odřezána či odryta místa, která se tisknout nemají. Na rovinu řezané desky je navalována barva a po přiložení měkčího papíru je za malého tlaku motiv přímo snímán na papír – přítlakem nebo pomocí kostice (nověji i v hlubotiskových či jiných lisech. K technikám tisku z výšky patří dřevořez, linoryt, dřevoryt, tisk šrotový, kovořez a kovoryt a rovněž i rytina.⁸ Pokud se jedná o kontakt matrice přímo s podkladovým papírem, obraz je vždy stranově převrácený.

Naválela jsem na tiskařský váleček barvu, poté jsem na vnitřní stranu listu barvu pomocí válečku nanasla, list přiložila na podklad a lehkým tlakem ruky otisk z listu přenesla na papír. List má bohatý reliéf, pro jeho křehkost jsem ale nemohla při nanášení barvy ani při přetiskování vyvinout příliš velký tlak, abych jeho tvar neporušila a nevymačkala z něj zbytečně šťávu, která nebyla žádoucí. Barva se však nedostala všude, kam by měla. Výsledný tisk byl velmi světlý a nevýrazný. Přenesl pouze několik málo linií z jinak bohaté struktury.

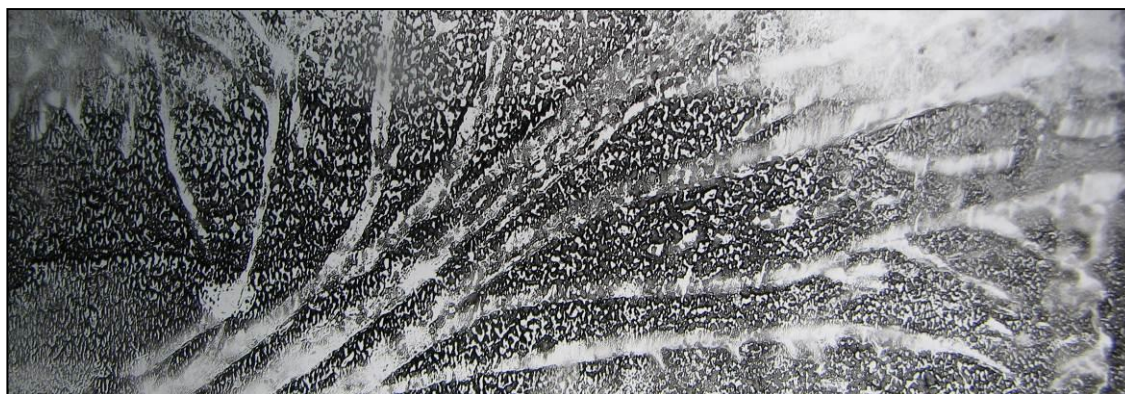
Další způsob, který bylo dobré vyzkoušet, se nazývá nepřímý tisk. Tento tisk spočívá ve skutečnosti, že se matrice (v mém případě list) vůbec nedotýká potiskovaného papíru, ale jeho obraz

---

⁸ Kubička Roman, Zelinger Jiří: *Výkladový slovník malířství, grafiky a restaurátorství*, Praha 2004

se přenáší skrze třetí článek. Nejčastěji je to válec, může se však použít i kulatý tvar (například nafukovací balónek, který obraz deformuje) nebo plošná deska. Takto vytvořený obraz stranově převrácený není. Na tomto principu funguje Ofset.

Ofset je tisk nepřímý, protože z tiskové formy se nejprve tiskne na pryží potažený válec a z něho teprve na papír. Barva se tedy přenáší dvakrát a předloha na tiskové formě není stranově převrácená. Zároveň umožňuje tisknout jemné detaily a i na méně kvalitní papír na rozdíl od knihtisku. To je dáno pryžovým válcem, který je schopen přilnout i na ne zcela hladký povrch. Tisková forma je podle druhu ofsetového stroje buď rovinná, nebo válcová a to z hliníku, zinku a později i bimetalu.⁹

Obr. č. 4

Opět jsem začala naválením barvy na váleček, postupovala jsem stejně i při přenosu barvy z válečku na list. Záměrem tentokrát ale bylo, sejmutí barvy z válečku v místech, kde se ho dotýkají vyvýšené plochy listu. Na listu ulpěla barva, jejíž absence na válečku při přejetí po papíře vytvořila negativní otisk. Použila jsem

---

⁹ <http://cs.wikipedia.org/wiki/Ofset>

dlouhé pruhy papíru a fólie, po kterých jsem válečkem jela až do momentu, kdy ztratil veškerou barvu a nezanechával za sebou žádnou stopu. Tímto se vytvořilo přibližně osm až deset na sebe navazujících polí, které postupně ztrácely na intenzitě barvy, nakonec zůstala podložka úplně čistá. Tento efekt postupného zesvětlování korespondoval s myšlenkou koloběhu a k mé radosti nebylo nutné použít technologii digitálního přenosu a tisku na tiskárně s potřebnou úpravou sytosti. Touto technikou jsem zpracovala lístky použité na náhrdelnících i brožích.

Vyzkoušela jsem i jiné techniky tisku jako linoryt, šablonový tisk či lept. Je poměrně komplikované přenést kvalitní obraz struktury živého organismu a s každým dalším vyzkoušeným způsobem tisku jsem se utvrzovala ve faktu, že nejlepší pro tuto práci bude nepřímý tisk z výšky. Byl mi nejpříjemnější jak způsobem, tak výsledným efektem.

6.2 ŘEZÁNÍ FÓLIE

Pro jednotlivé náhrdelníky bylo zapotřebí vyřezat lístky stejných rozměrů. Pro řezání jsem použila řezací podložku, která má samosvornou funkci. Po řezu nožem se povrch sám uzavře. Fólii jsem řezala s pomocí ocelového pravítka a rotačního řezáku. Ten má ostří ve tvaru kotouče a používá se velmi často k řezání látek. Materiál před sebou nehrne, pouze po něm přejíždí a tak nedochází k protržení nebo posunutí řezané látky. Čtverečky seřazené podle intenzity jsem postupně navlékala na drát, ze kterého jsem pomocí kulatých a plochých kleští vytvářela články na obou stranách opatřené očky.

6.3 VYSEKÁVÁNÍ OTVORŮ

Doprostřed listů jsem vysekávala otvory o průměru jednoho milimetru, k tomu mi posloužil nejprve výsečník. Jedna strana je určena pro údery kladivem proti měkké podložce (např. silonové, nebo dřevěné desce), druhá strana je vytvrzená a broušena pod úhlem 16° až 20°. ¹⁰ Výsečník o průměru jednoho milimetru se vyrábí na zakázku, v běžném sortimentu železářství se dá najít výsečník až od velikosti 2mm. Ještě vhodnějším nástrojem se ukázal být průbojník. Je to také ocelová kulatina. Princip však spočívá v tom, že spodní hrana je zbroušená kolmo na tyč, okraje této plochy jsou ostré. Při úderu kladivem se otvor plochou vysekne. Protože kulatina průbojníku nemá kónický tvar jako výsečník, nenarušuje se plocha materiálu, do kterého díru vysekáváme.

Také je důležité zvolit vhodnou podložku, na které budeme vysekávat. Pokud je tvrdá (kovová deska, některé plasty) díru sice vytvoříme, ale zároveň si tupíme nástroj. Jestliže je příliš měkká (dřevo, některé pryže), výsečník do podložky udělá důlek a fólii, kterou chceme proděravět, pouze promáčkne a tím zničí. Já jsem vysekávala na kousku plexiskla, který se při zkouškách ukázal jako nejvhodnější a potom na části vyztužené gumy, která se užívá na dopravníkové pásy.

---

¹⁰ <http://cs.wikipedia.org/wiki/V%C3%BDse%C4%8Dn%C3%ADk>

7. POPIS DÍLA

V rámci své bakalářské práce předkládám vlastní pohled na harmonii, na vnímání souladu v přírodě, na způsob dosažení vnitřního klidu a pokoje. Snažím se vysvětlit a ztvárnit, jakým způsobem dosahuji vnitřní harmonie já. Tato práce je pouze součástí mého hledání, zastavení se na cestě k poznání. Prezentuji zde sedm výrazově odlišných náhrdelníků a pět broží.

První část obsahuje pět náhrdelníků v podobě řetízků. Ty jsou tvarově i rozsahově odlišné, všechny mají ale stejný způsob spojení černobílých lístků a nerezového drátu.

Šperk, který jsem pracovním názvem nazvala Hnízdo, má odlišný charakter než řetízky. Řetízky jsou odkazem na tradiční formu zlatnictví. Mají řád a přesně definovaný charakter. Tento náhrdelník je na první pohled změtí drátů a listů. Ve skutečnosti se však jedná o dlouhý stříbrný drát, na kterém jsou navlečeny lístky zesvětlující se a ztmavující jako u předchozích šperků. Je-li drát natažen má také čistý, jednoduchý a urovnaný vzhled. Jako šperk se nosí mnohonásobným ovinutím okolo krku. Drátek je velmi slabý a působí dojmem lehkosti, svobody.

Náhrdelníky a brože „Růže“, další vyjádření souladu, jsou kombinací červenobílých kruhových lístků a průhledného návlekového materiálu a tvoří protipól k řetízkům a „Hnízdu“. Na rozdíl od předchozích objektů je důležitou myšlenkou soustředění se na střed, na centrum, na jeden bod.

Všechny šperky v této práci mají společnou myšlenku. Lístky, které je spojují výrazově, mění svojí intenzitu. Postupně se

zesvětlují a opět ztmavují. Je to připomínka koloběhu života. Faktu, že rostliny a živočichové se rodí, rostou, poté vadnou, umírají a tlejí, aby se další jedinci mohli narodit na jejich místě.

8. PŘÍNOS PRÁCE PRO DANÝ OBOR

Laminovací fólie skýtá velké množství způsobů použití. Nejenom v kanceláři. Je zajímavé pracovat s její schopností zatavování. V prvotních návrzích jsem zatavováním přichytávala lístky na drátek. Poté jsem pracovala pouze s fólií bez zatavování. Využila jsem odlišné povrchy, které jsou pro tento materiál charakteristické. Z jedné strany matný, z druhé lesklý.

Laminováním rozmanitých objektů se zabývalo mnoho výtvarníků. Gijs Bakker mě zaujal svým přístupem ke konzervaci květin. Rozebral například květ růže [obr. č. 5] na jednotlivé okvětní lístky, seřadil je a zatavil do podoby náhrdelníku. Tiana Roebuck takto zakonzervovala papírové panenky, které jsme jako děti oblékali do papírových šatů, aby zachovala jejich neporušenost. [obr. č. 6]

Ve spojení s technikou ručního nepřímého negativního tisku se dá práce s laminovací fólií nazvat jako netradiční pojetí.

Velmi se mi líbí variabilita náhrdelníků. Dlouhé řetízky je možné nosit ovinuté různými způsoby. Mohou být přísně utažené nebo tvořit dlouhé volné otáčky. Je možné nosit je i jako náramky. Náhrdelník Hnízdo nabízí mnoho možností, jak jej nosit. Dovoluje svému nositeli dotvářet svůj šperk podle aktuální nálady nebo k určité příležitosti. Je možné ovinout pouze několik metrů z celkové délky a volit rozdílné velikosti otáček kolem krku. Brože se dají použít také jako jehlice do vlasů nebo jako ozdoba hlavy. Nositel se tak stává autorem svého šperku.

9. SILNÉ STRÁNKY

Prvním z mých požadavků na zpracování výsledných šperků mé bakalářské práce byla touha spojit obory mě vlastní, kterými jsou malba, kresba a grafika s oborem šperku, ve kterém se pohybuji teprve krátce. Podvědomě jsem toto spojení uplatňovala po celou dobu studia (například v malovaných či tištěných špercích). Je pochopitelné, že jsem se snažila vyjadřovat se způsoby, ve kterých se cítím být jistá. Použití ručního tisku vnímám jako přínos pro celou svoji práci a nalézání nových technik tisku zase jako přínos pro svou budoucí tvorbu.

Druhý požadavek byl postaven na schopnosti zpracovat celou práci samostatně. Neobracet se na jiné řemeslníky a volit pouze techniky a materiály, které jsem schopna sama zpracovat. Nabízela se možnost strukturu na fólii tisknout digitálně a následně si nechat požadované rozměry lístků vyřezat strojově. Uznávám, že by práce nabyla rázem přesnějších tvarů. Mě jsou ale naopak drobné nedostatky příjemné. Každá jemná odchylka mi připomíná, strávený čas a energii a mám k celé práci osobní vztah. Jedná se o mou vlastní výpověď jak myšlenkou, tak zpracováním.

10. SLABÉ STRÁNKY

Předem musím uznat, že zvolené téma je složité a neuvěřitelně obsáhlé. Nabízelo se mi nepřeborné množství uchopení. Mnoho času jsem strávila ujasňováním si směru, kterým se budu pohybovat a který mi zúží prostor výběru. Chtěla jsem prostudovat více materiálů a svou prací obsáhnout hned několik odvětví lidského bádání. Tématem harmonie života se zabývalo lidstvo už od nepaměti. Nahlédla jsem do několika oborů, které téma řeší a snažila se vzít si z nich určitou inspiraci. Mé studium však bylo pouze povrchní. V rámci bakalářské práce není takovýto rozsah poznání reálný. Ač byl můj prvotní záměr jiný, jsem ráda, že se mi nakonec podařilo práci pojmout jako výpověď o sobě a ne jako parafrázování již řečeného a zabřednutí do témat, která jsou pro mé vnímání zatím příliš hluboká. Mohu tedy říci, že prvotní nesnáze s nalezením způsobu ztvárnění tématu mi nakonec pomohly najít pro tuto chvíli správnou cestu, jak soulad šperkem zhmotnit. Ze stránky slabé se stala ta silná.

Mimo mou nerozhodnost mi při vytváření výsledných objektů byla drobnou překážkou má netrpělivost a fakt, že postrádám smysl pro přesnost, který je ve šperku velmi důležitý. Bylo pro mě těžké řezat přesné velikosti lístků a ohýbání stejných oček u tolika dílků řetězů. Musela jsem se přemáhat, abych se nespokojila s nepřesným a byla důsledná.

Myslím si ale, že mě tato práce posunula zase o kousek dál v mé cestě k trpělivosti a soustředění, pomohla mi zastavit se v každodenním shonu a zklidnit mé myšlenky.

11. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

a) Knižní literatura

LAMAČ, M.: *Myšlenky moderních malířů /Od Cézanna po Dalího/*, Praha 1989. ISBN: 80-207-0087-0.

KUBIČKA ROMAN, ZELINGER JIŘÍ: *Výkladový slovník malířství, grafiky a restaurátorství*, Praha 2004. ISBN 80-247-9046-7.

Bible Preklad 21. Století. BIBLION, 2009. ISBN 978-80-87282-05-2.

Hofman A.: *Graphic design manual*, Switzerland 2004, ISBN 3-7212-0006-3.

SCHÄTZ M.: *Moderní materiály ve výtvarné praxi*, Praha 1982.

PECINA, P.: Materiály a technologie – plast, (in): Pecina J. (ed.). Brno 2006. ISBN: 80-210-4100-5.

GOMBRICH E. H.: *Příběh umění*, Praha 1992. ISBN: 80-207-0416-7.

SHARMA R. S.: *Mnich, který prodal své ferrari*, Praha 2009. ISBN: 978-80-87067-85-7.

KOLEKTIV AUTORŮ: *500 NECKLACES*, New York 2006. ISBN: 13: 978-1-57990-701-3.

DEMPSEYOVÁ, A.: *Umělecké styly, školy a hnutí*, Praha 2002. ISBN: 80-7209-731-8.

LUSKAČ, R.: *Závoj zeleného ticha*, Praha 1969.

KŘÍŽOVÁ, A.: *Proměny českého šperku na konci 20. století*, Praha 1997. ISBN: 80-200-0920-5.

HALL, J.: *Slovník námětů a symbolů ve výtvarném umění*, Praha 1991. ISBN: 80-204-0205-5.

b) Internetové zdroje

<http://www.em-shop.cz/p-10557/gmpme-laminovaci-folie-54x86-mm-100ks-2x-125mic-leskla-gmlf5486-125.html>, vyhledáno 15. 4. 2012

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Ofset>, vyhledáno 15. 4. 2012

<http://cs.wikipedia.org/wiki/V%C3%BDse%C4%8Dn%C3%ADk>, vyhledáno 10. 4. 2012

<http://www.boudicca.de/hexagramm.pdf>, vyhledáno 4. 4. 2012

http://olam.cz/encyklopedie/davidova_hvezda.html, vyhledáno 6. 4. 2012

http://cs.wikipedia.org/wiki/Periodick%C3%BD_d%C4%9Bj, vyhledáno 6. 4. 2012

<http://www.tepanysperk.cz/products/osteofix-0-7-tvrdy-5m/>, 8. 4. 2012

<http://www.craftscouncil.org.uk/whats-on/view/jerwood-applied-arts-prize-regional-tour/objects?img=260508ab8b40bb88>, vyhledáno 12. 4. 2012

<http://www.twmuseums.org.uk/shiple/thingstoseeanddo/exhibition/2011/06/18/cloud-nylon-the-jewellery-of-nora-fok/>, vyhledáno 15. 4. 2012

<http://www.cloudnylon.com/noras-worlds/plants/>, vyhledáno 15. 4. 2012

<http://leccos.com/index.php/clanky/leibniz-gottfried-wilhelm>, vyhledáno 19. 3. 2012

http://jung.sneznik.cz/soubor_slovník/slovník_kvaternita.htm, vyhledáno 29. 2. 2012

<http://montserratlacomba.blogspot.com/2008/04/tiana-roebuck.html>, vyhledáno 27. 4. 2012

http://www.gijsbakker.com/gbd_studio/jewellery/laminated_necklaces,_1982-1986.html, vyhledáno 22. 4. 2012

12. RESUMÉ

In this bachelor thesis I am presenting my own view on harmony, perception of nature and the method of achieving composure and serenity. I am trying to explain and externalize how I achieve my own harmony. This thesis is only the component of my search, stopping on the way to knowledge. I am presenting eight different necklaces and five brooches.

In the first part, there are five necklaces in a form of chains. Those differ in shapes and sizes. However, they are all connected in the same way of black and white leaves and stainless wire.

Jewel, which I called „Nest“, has a different character than the chains. The chains are referring to a traditional form of jewelry. They have an order and well-defined character. At the first sight this necklace is tangle of wires and leaves. In fact, this is a long silver wire, on which are put coloured leaves going from bright to dark as can be seen on the previous jewelry. If the wire is stretched it also has a clean, simple and sleek look. The way of wearing this necklace is wrapping it round your neck a few times to achieve the wanted effect. The wire is very thin and gives the impression of lightness and freedom.

The necklaces and brooches - the „Rose“, the next expression line is a combination of red and white round leaves. It is also threaded by a transparent material. This necklace called the „Rose“ is a contradiction to the one called „Cabbage“. The important difference is the idea of concentration on the one centre – one point concentration.

All jewelry in this thesis have a common idea - the leaves, which combine expression and are changing their intensity. They gradually go bright and dark again. It is a reminder of the life cycle. The fact, that the plants and animals are born, grow, then wilt, die and moulder so that other individuals can be born in their place.

13. SEZNAM PŘÍLOH

a) Seznam příloh

- 1) CD
- 2) 8 náhrdelníků
- 3) 5 broží

b) Seznam obrazových příloh

1) Příprava a práce jiných autorů

Obr. č. 1: Příprava lístků (foto autora)

Obr. č. 2: Symbol trojúhelník (zdroj:
http://olam.cz/encyklopedie/davidova_hvezda.html)

Obr. č. 3: Hnízdo (foto autora)

Obr. č. 4 Výsledný způsob tisku (foto autora)

Obr. č. 5: Náhrdelník od Gijse Bakker
(zdroj: http://www.gijsbakker.com/gbd_studio/jewellery/laminated_necklaces,_1982-1986.html)

Obr. č. 6: Náhrdelník od Tiany Roebuck
(zdroj: <http://montserratlacomba.blogspot.com/2008/04/tiana-roebuck.html>)

2) Výsledné šperky (foto autora)

Obr. č. 7: Řetízek Schody

Obr. č. 8: Řetízek Vlنا

Obr. č. 9: Řetízek schody do prostoru

Obr. č. 10: Velké čtverce

Obr. č. 11: Řetízek s trojúhelníky

Obr. č. 12: Řetízek Schody do prostoru

Obr. č. 13: Velké čtverce

Obr. č. 14: Řetízek Vlنا

Obr. č. 15: Řetízek Schody

Obr. č. 16: Etuje v podobě špulky

Obr. č. 17: Hnízdo na špulce

Obr. č. 18: Hnízdo

Obr. č. 19: Brož Růže 1

Obr. č. 20: Brož Růže 2

Obr. č. 21: Brož Růže 2

Obr. č. 22, 23: Brož Růže 3

Obr. č. 24, 25: Brož Růže 4

Obr. č. 26, 27: Brož Růže 5

Obr. č. 28: Náhrdelník Růže 1

Obr. č. 29: Náhrdelník Růže 2

OBRAZOVÁ PŘÍLOHA:

Obr. č. 5

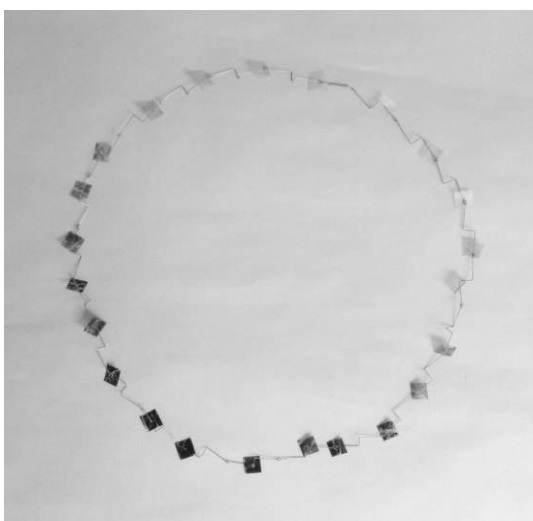

Obr. č. 6

Obr. č. 7 - 10

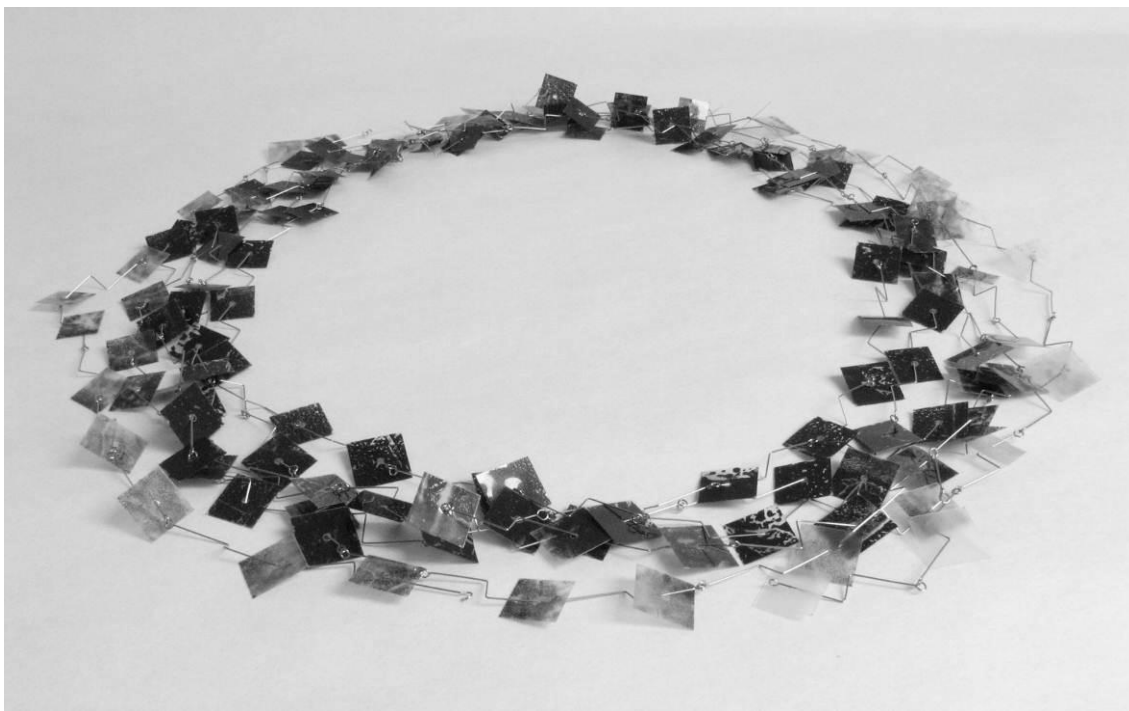
Obr. č. 11, 12

Obr. č. 13, 14

Obr. č. 15, 16

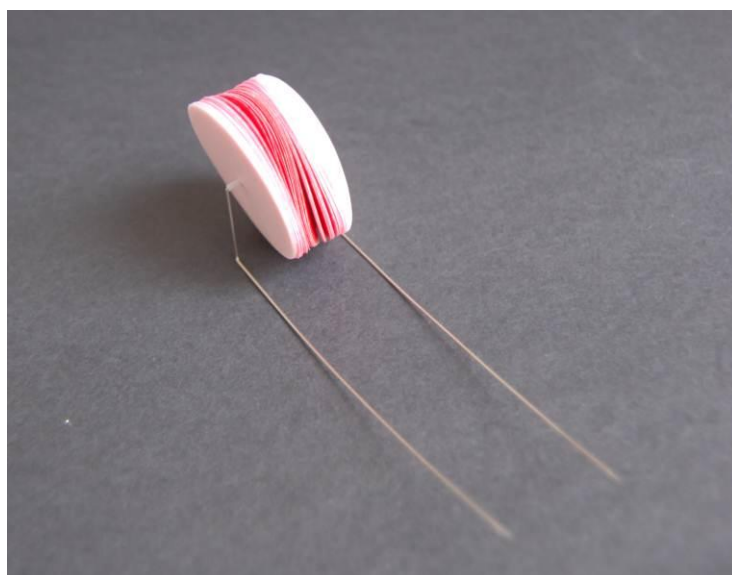
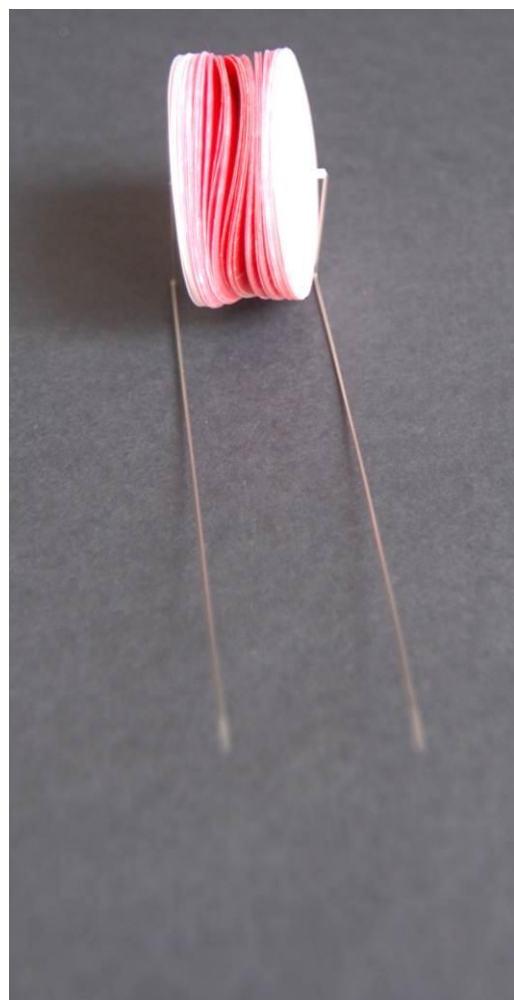
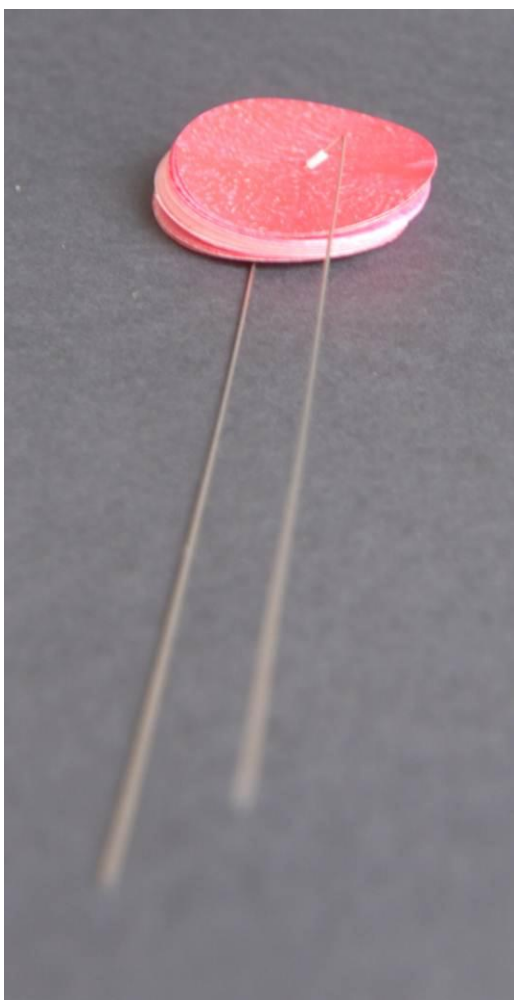
Obr. č. 17

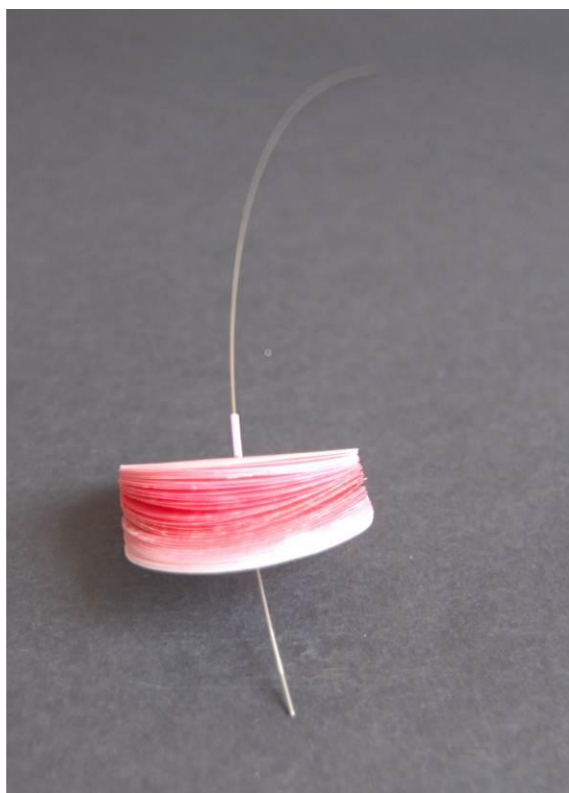
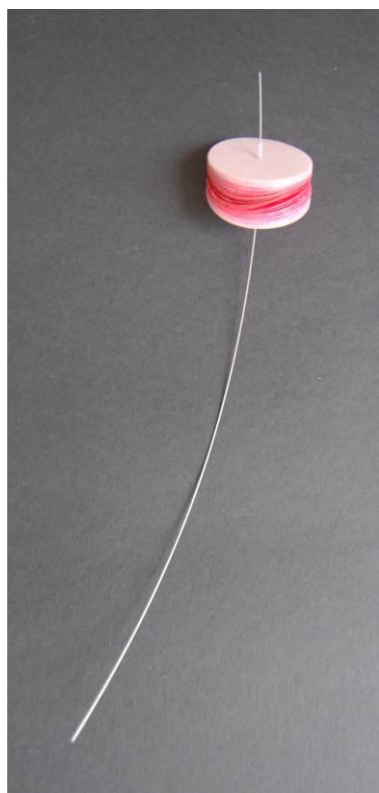
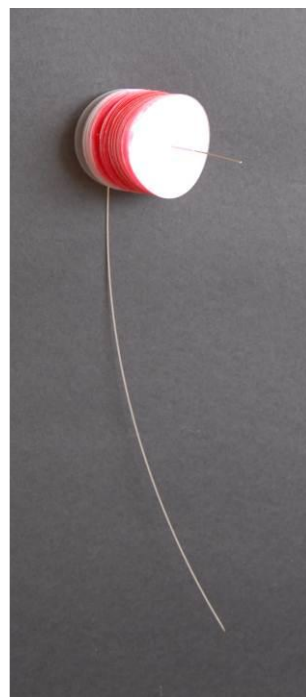
Obr. č. 18

Obr. č. 19, 20, 21

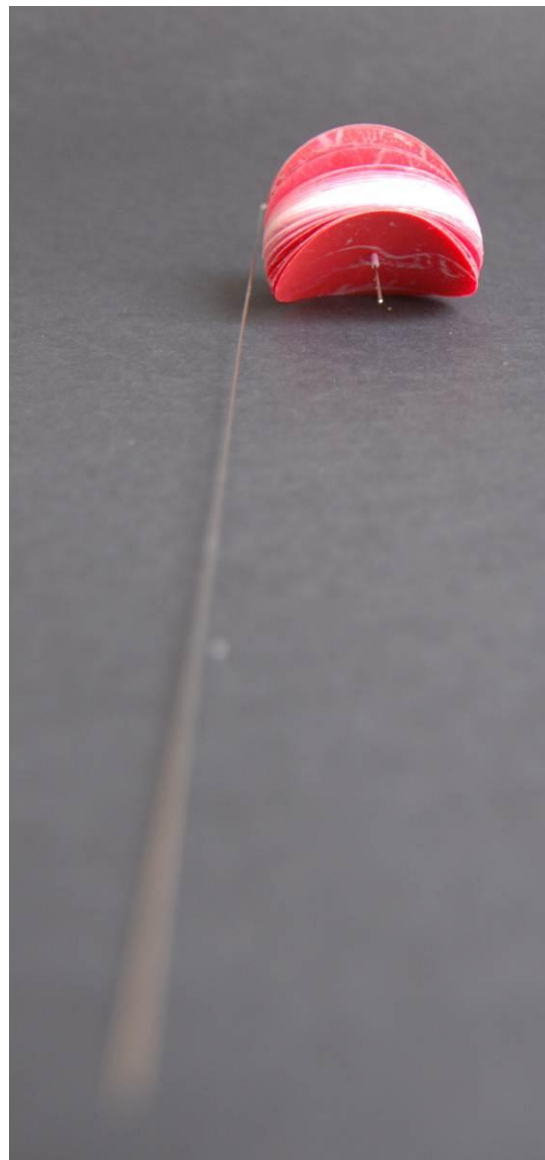
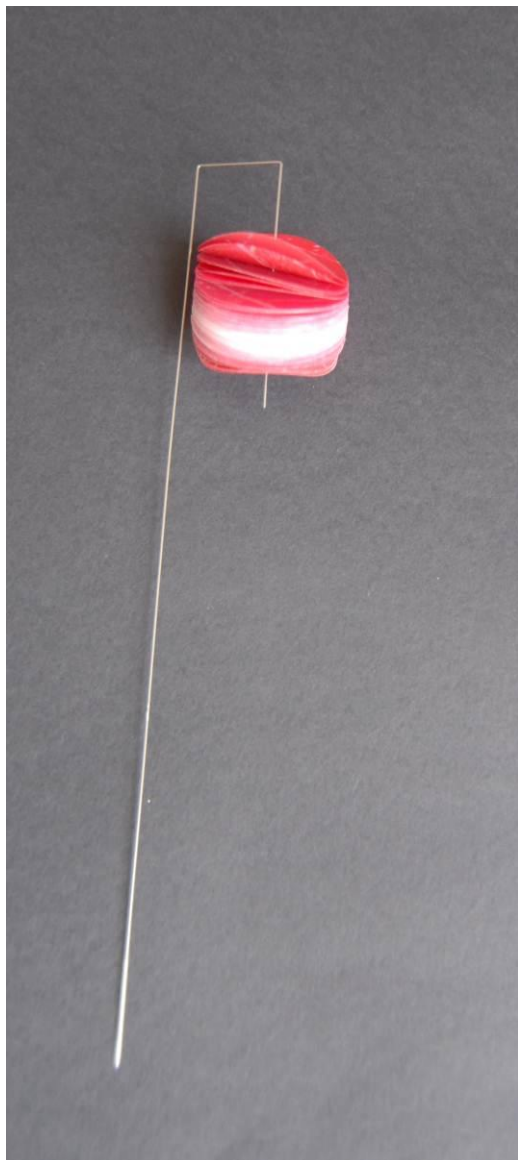

Obr. č. 22 - 25

Obr. č. 26, 27

Obr. č. 28, 29

